

Kerlomonus Piilisen muun sihtalan kivikautisen
asuinpaikan tulitunnit 1.6. - 4.6.48

Kerlomonus tulitunnit 1 kerta.

Pohjois-Karjalan museon johtajan, rehtori Aulis V. A. Korosen ilmoittelus marraskuussa 1947 kansallismuseoon, että "Piilisen muon pitäjän Piilisen muon kylästä, Joen muon kaupungin täyde maan ottopaikalta eli "Jurakan hieta kuoppa", jota nimeä prof. Sauramo käytti Suomen Museossa 1937, s. 10, paljastui maasta olevassa yli kahden metrin syvyydestä liivi, joka Juvuresti muistuttaa 1937 samasta kylästä n. 600-700 m idempänä tehtyä kivikauden täyde" (ks. tähän nähden Pälviin kaivauskertomusta Top. ark:issa ja S 1937), sai allekirjoittanut tehtäväkseen täydepaikan tulitunnit.

Joen muon kaupungin täyde maan ottopaikka eli sihtalan hieta kuoppa - Sauramon käyttämä nimitys Jurakan hieta kuoppa ei ole onnistunut, koska Jurakka ei omista sitä, johon asuu sen vierellä. Joen muon kaupungin rakennustoimisto (ins. Sauramo) tuntee paikan nimellä sihtalan hieta kuoppa - sijaitsee Joen muon keskustasta n. 2 km koilliseen, Nurmekseen johtavan maantien luoteispuolella, Piilijokeen laskevan Kurapuron luoteisrannalla (ks. liitteeni seuraivan karttaa, merkitty myös Pälviin kertomukseen liittyvään karttaan. Paikalla myös valokuvia k.o. hieta kuoppasta.

Paikalle tullessani oli liivi jo kokonaan sortunut alas, joten tehtäväkseen ei jäänyt muuta kuin sortuneen tarkastaminen, johon tarkoituksena Joen muon kaupungin johtaja, rehtori Aulis V. A. Korosen välityksellä määräsi rakennustoimistosta kaksi miestä (kaupungin kunnanmiehiä). - Täydejärjestys oli paikalla seuraava: ennen ohut, n. 5 cm paksu turvekeros, sitten n. 2.40 m vahva, kiveleön hieta kerros jitten n. 5-10 cm paksu turvekeros ja sen alla jälleen kiveleön hieta kerros (vrt. valokuvia Pälviin kaivauskertomuksesta). Tuhkija oli ollut kohta edellä mainitun toisen turvekeroksen alapuolella eli n. 2.5 m syvässä (niis yltä vanha liivi Sauramon ja Pälviin tulitunnit Muitalan liivi). Tämä selittää miksei tulitunneita voitu suorittaa laajemmalta alalta, varsinkin koska hieta kuopan seinämassa ei nähty myöskään mitään muuta asuinpaikastaan viittäviä merkkejä kuin tuo alas sortunut tuhkija. Sortuneen tulitunnin tarkastus ei paljastanut muuta kuin suuren joukon haperoiksi palaneita luvia, nokea, hiiltä ja punaiselta palaneita hiiltä. Tuhkijan kohdalla hieta kuopan seinämassa

ei nähtynyt enää muuta kuin ohuita nokipöryjä, jotka ulottuivat n. 1.2 m yvälle alemman turvekerroksen alapuolelle, ja jotka siis selvästi osoittivat että siinä oli todella ollut mainittu alemman turvekerroksen alapuolella. Kvartti-iskelmäisiä ja palaneita luonpöryjä sortumassa ei nähtynyt. Sen sijaan hiikkakuopassa pohjalla löysin yhden kvartti-iskelmäisen, jota on ollut lattuun, koska nimi ei nähtynyt petuivintia eikä kyllön jälkeä, jokin oli selvästi ilkeä ohut lastu.

Edellä mainitusta alastortumasta tulijasta n. 30 m etelälounaaseen löysin vähäisiä jälkeä niin itään sortuneista tulijasta: haperoiksi palaneita, nokuisia kiviä, hiillä, punaseksi palaneita hiikkas. Yllämainittu kvartti-iskelmä löytyi tämän sortumassa kohdalla.

Kaivausmiehen kertomaan mukaan oli hiikkakuopalla ollut vielä kolmas tulijä, joka oli kuitenkin täyteen maan ajassa kokonaan tuhoutunut. Tämä kolmas luusi oli sijainnut ensiksi tulijamastani - siis keskimmäisellä - sortumasta n. 75 m itäkoilliseen. Jokin oli ollut alemman turvekerroksen alapuolella.

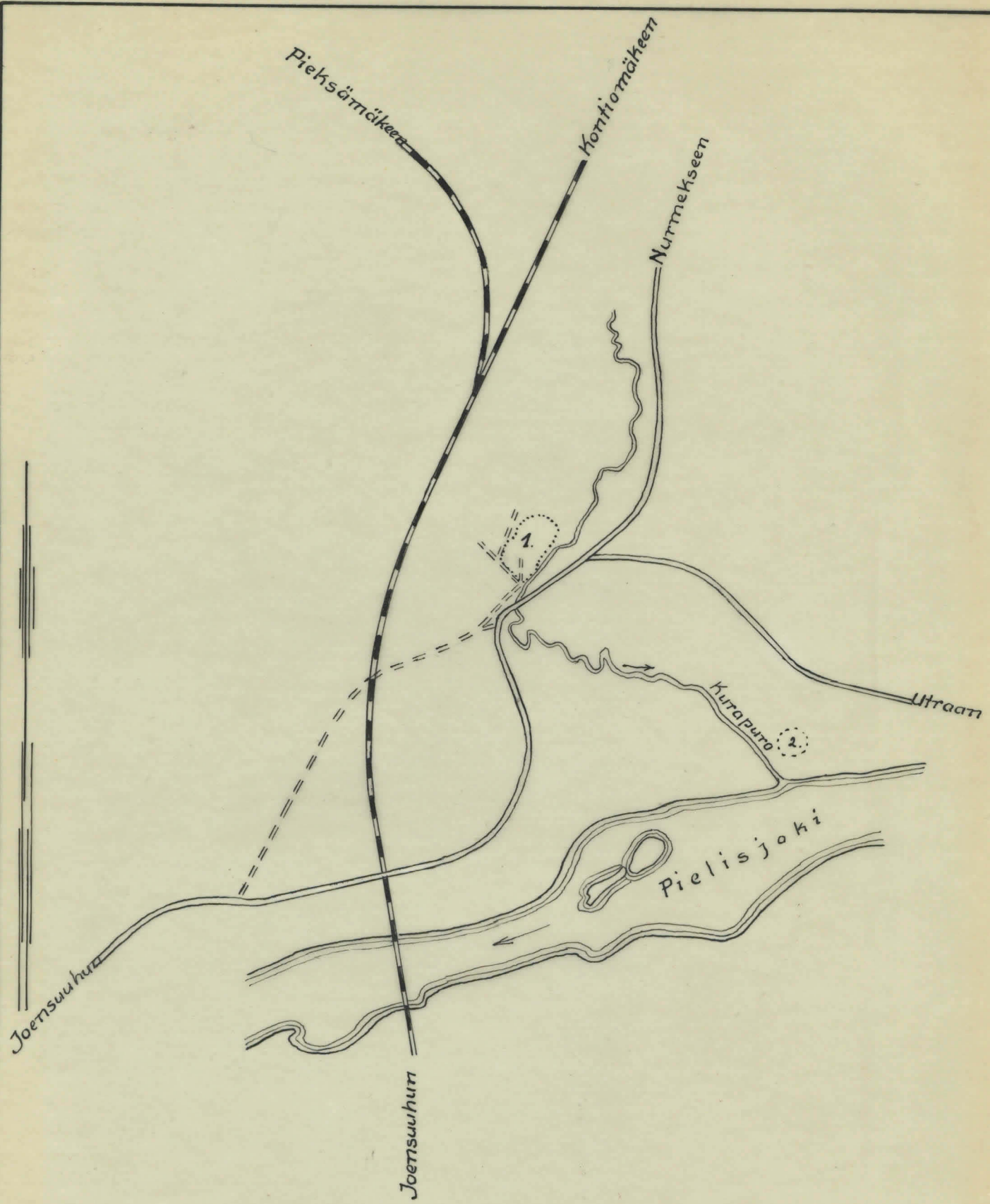
Mikäli täyteen maan ajassa hiikkakuopasta vastaisuudessa paljastuu tulijä, tai muuta kiiskauttiseen amupaidkaan viittä-vä merkkejä, tulkaa jättä kohta ilmoittamaan Muinaistieteellisellet toimikunnalle. Tästä lupasi Ralennus toimiston insinööri Saramo pitää huolen.

Tulijamukset paidalla suoritti 1.6.-7.6.48.

Helsingissä huhtikuun 12 pnä 1949

Ville Luho
pet. maist.

Liite V. Luhan kaivaukseton mukaan ~~Piik~~ Pielisenmaan sihtälän kivikautista an
1.6. - 4.6.48.

Mittakaava 1:10000

1. Pielisenmaan Sihtälän (=Surakan) hiekkakuoppa. - 2. Pielisenmaan Sihtälän aavinpaikka.